

litari. Inde partem equitatus, atq; ferentarios prædatum misit. Sallustius Catilinæ bello. Postquam eò uentum est, unde à ferentarijs prælia committi possent. Verum est telum breue, & acutum. Sallustius historiæ libro tertio. Saxa q; ingentia, & axe iunctæ trabes per pronum incitabantur, axibusq; eminebant in modum ericij militaris ueruta binum pedum. Varro *ὄρος πρὸς λόπαρ*. Acerbus, qui tibi nihil mali fecit uerutus ob artem præclaram. Cætra fastum breue. Virgilius libro octauo. Lenas cætra tegit. Peltæ scuta amatoria. Virgilius *æneidos* libro primo. Dicit amaconidum lunatis agmina peltis. Gessa tela galliarum. Virgilius lib. ix. Alpina coruscant gessa manu. Varro de uita populi Romani libro tertio. Qui gladijs cincti sine scuto cum binis gessis essent. Falarica telum maximum. Virgil. *æn.* lib. ix. Sed magnum stridens contorta falarica uenit Fulminis acta modo. Ennius. Quæ ualide ueniunt falarica missa, & dictum hoc genus teli à falis, id est turribus ligneis. Sparus telum a greste. Virgil. lib. xi. Agrestesq; manus armat sparus. Varro Melea gry. Aut ille æruium, qui uolabile currens sparo secutus est, tragula uel trajit. Sisenna historiæ libro tertio. Sparis, ac lanceis eminus peterent hostes. Balistæ saxa maioræ, & grauiora, quibus iaciuntur. Luolius lib. xxvii. Quid fit balistæ iactis centenarias. Sisenna historiæ libro quarto. Balistas quatuor talentarias. Venabulum uenantium telum latissimum à cæteris aciei longissimæ. Virgilius libro ix. Supra uenabula fertur. Varro *ὄρος πρὸς λόπαρ*. Nempe suis saluaticos in montibus sectarijs uenabula aut æruos. Contihastæ longiores, & robustæ. Virgil. lib. ix. Ac duris detrudere contis. Manipuli sunt manus militum, uel collecti uiri. Sisenna historiæ libro tertio. Conuictus tamen & tempora singula constituit, & sicut steterat, manipulos obuertit. Idem libro quarto. Materet grauiæ bellicæ manipulorum. Lancea, Sisenna historiæ libro tertio. Gallia materibus sani lanceis confingunt. Idem libro quarto. Alij materibus aut lanceis tamen medium perturbant agmen. Malleoli manipuli spartei picæ contecti, qui incansi aut in muros, aut in testudines iaciuntur. Sisenna historiæ libro quarto. De quibus partim malleolos, partim fa-

scas sarmentorum incensos supra uallum frequentes.

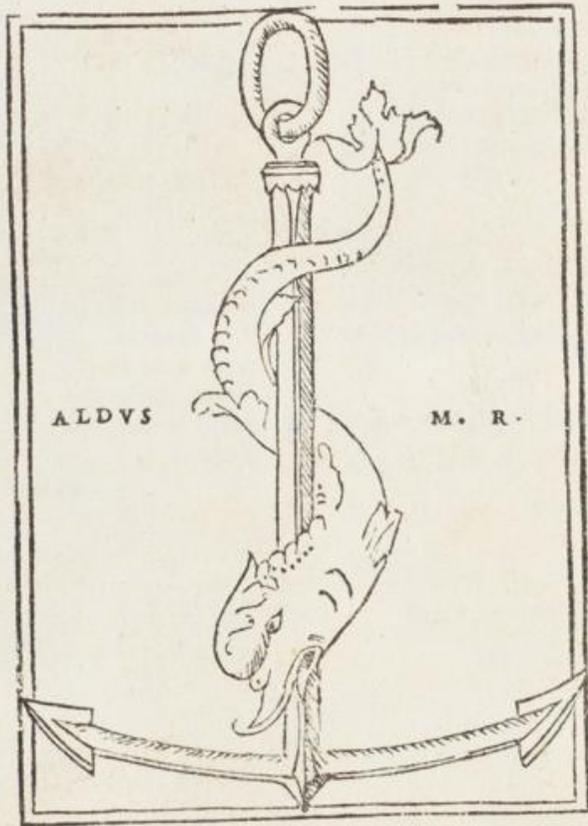
Cataphractæ. Sisenna historiæ libro quarto. Custodiæ in muros statuuntur cataphractarum. Sallustius historiæ libro quarto. Qui prægredebantur equites cataphracti ferrea omni specie. Falces, & harpagæ armorum genera uiciorum oppugnationi apta. Sisenna historiæ libro quarto. Falces iniectas communiunt puteos propius collocatis harpagis, deiçant. mittunt è turribus. Ansatæ iaculamenta cum ansis. Ennius libro quinto. Ansatæ mittunt è turribus. Corisca leue missile in modum sagittarum. Virgil. Coriscæq; leues humeris, & letifer arcus.

DE PROPINQVITATE.

CAESARES DICTI, qui cæsa matre nascuntur. Agrippæ, qui cum labore matris eduntur, hoc est per pedes contra naturam, nõ per caput, quasi ab ægro partu. Vopiscus qui ex duobus conceptis, uno abortu excluso, ad partum legitimum deducitur. Glos appellatur mariti soror, atq; eadem fratris uxor. Leuir dicitur frater mariti, quasi lenus uir. Fratris appellatur fratrum inter se uxores. Amtini fratrum maris, & faminæ filij. Patruales marium fratrum filij. Consobrini ex duabus editis sororibus, quasi consororini. de quibus exempla multa sunt in antiquis authoribus, & maxime in Afranio, & iuris uetustissimi scriptoribus. ΤΕΛΟΣ.

30 a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S
T V X Y. Omnes sunt quaterniones.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE SOCERI M. D. XIII.
 MENSE NOVEMBRI.

De modo legendi scripturae Hebraicae: et dispositione linguae hae ad Hebraeam,

Sacras litteras Hebraeorum debita pronuntiatione perferre volens litterarum & punctorum notitiam habere necesse est, reddere enim aliis in ea lingua multis quibus legendo difficile. Tanta est punctorum multa & diversorum distinctio. Quae aliquid supra litterarum signa: aliqua infra: nonnulla inter litteras conduntur. Leguntur itaque et aliqua: aliqua vero pertractantur intracta. Accedit etiam dispositio litterarum in punctis labiorum singularis & multae dispositio: ut non nisi natura inclinatam eadem non multa habeat gravio optime legendi labor occurrat.

De litterarum hebraicarum numero, figuris & ordine

Litterarum Hebraicarum numerus 27 figurarum vero sunt characteres tres 27. Quibus non sunt duplices. Caph Mem Nun pbe zadek. Alii non scribunt per litteras principia: medietate: alii fines. Litterarum autem figurarum secundum consuetudinem scribendi modum sunt haec.

Adextera sinistramque leguntur & scribuntur Hebraei.
 Aleph Beth Daleth Gimel Beth Aleph
 ט. ה. ו. ד. ג. ב. א.
 Mem Mem Lamed Chaph Caph Zeth
 מ. מ. ל. כ. פ. צ. ט. ז.
 Nun Nun Mem Mem Lamed Chaph Caph Zeth
 נ. נ. מ. מ. ל. כ. פ. צ. ט. ז.

thau Sin Res Caph Zade Zade Fe pbe
 ת. ש. ר. כ. פ. צ. ט. ז. פ. ב. ע.
 Ovis hae litterae consonantes sunt. non vocales: et cum punctis quibus iunguntur syllabas constituunt. ut patet.

Est etiam harum litterarum multi distinctio. Quibus non habentur figurarum distinctio. Quibus non habentur distinctio. Quibus non habentur distinctio. Quibus non habentur distinctio.

Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio.

Terrio linguae motu formantur quatuor quibus assignantur haec distinctio monstrat. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio.

Est etiam litterarum inequalis conditio. Sunt namque radicales vel fundametales aliquae: et aliae serviles & radicales inveniuntur. Ad quod evidenter fructum est. Ovis sunt Hebraei similes distinctio primitivas monasillas & vel bisyllabas. Ovis est distinctio duabus litteris scribi solere vel tribus: raro quatuor: rarisime quibus sed ab Hebraeorum doctoribus ob nimiam paucitatem minime computantur. Hi sunt figurarum litterarum quae in primitiva distinctio scribi solent tantum radicales vel fundametales: quae autem gratia coniugationis declinationis ad compositionem per typum apponuntur serviles dici possunt.

Attamen sunt quibus litterae quae sic sunt radicales ut nunquam scribuntur. Quatuor sunt haec distinctio signa. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio.

Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio. Quatuor puncta quatuor proloquuntur distinctio.

Sextum distinctio hirci: uno puncto infra litteras figuratum, quae et ad i vocales contrahit sicut sequitur.

la iugationem quomodo non valeant referari, sunt sicut xi. quae sic plerumque serviant. ut pro tpe et radicales existat. ut sunt earum haec signa. **לשון קודש** Inter quas aliquid solum in iugatione similes se exhibent: ut sunt **ש. ל. ב. נ.** Alique super hoc & fini adiunguntur ut sunt haec.

Sunt praeterea nonnulla litterarum quae se subsequentes in eadem vel distinctio distinctio litterarum attenuat: aut tenue pronuntiatione faciunt. ut sunt: **ו. ו. ו.** Quorum tres ille **ו. ו. ו.** non tantum in principio a medio quae fine constituit hae faciunt. Sed in fine tantum locata postposita litterarum reddit tenue pronuntiationem.

Hebraei est instar latinorum & grecorum iuxta litterarum ordinem numerum signa textu solent. Unde primi quae litterae per digitum sequentibus ob loco articulo utuntur. Quae una altera distinctio numerus compositis resultabit.

De conditio et ordine punctorum, Hebraei non solum in sacris eorum codicibus de canone Bibliarum talium punctorum annotationem exactam usum habent. Alios autem eorum libros non punctatos: non nisi requisita consuetudine legendi ex sacris voluminibus legere possunt. Quae quibus vocales illius linguae peritia adipiscent: ex solis leguntur codicibus cognoscere possunt.

Sunt autem punctorum duo genera. Aliqua vocalium vires habentia, cum litteris quibus iunguntur syllabas constituunt. Et sunt. ix. Alia sunt non quidem ad vim vocalium litterarum pertinentia: sed alio quodam modo litterarum qualitates immutata. Et id dupliciter. Vel non litterarum voces mutant naturales: vel per se stare ostendunt. Unde non puncta sed litterarum signa veniunt nuncupata.

Haec distinctio solum locorum per punctum est rapida. Sed namque punctum figuram diversam in litteris. vel etiam iuxta eandem diversimode locatum diversam figuram solent.

Vocalia puncta sunt dupliciter. Simplicia: eorum sunt. ix. Composita: tria. Dicuntur simplicia quia unius vocalis significatiua.

Primum punctum patah vocatur. et infra litteras ponitur talis figura — frans litterarum cui iungitur a clarum. vel e mose deflecti. ut sic **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.** **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.**

Secundum punctum Cometz vocatur. talis figura — significans a Suevo: quod inter a clarum & o medium profertur. possit quibus nostris litteris ut in prescripto alphabeto, licet non eodem sono profertur. **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.**

Tertium punctum Zere dicitur in huiusmodi figuratum. Deflectens sibi supposita litterarum i e obscurum et proprie pronuntiatione sicut per scribi nostris litteris. **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.**

Quartum est Segol tribus punctis taliter dispositis constitutum: deducens litteras suppositas in e clarum. vel suevo. Sicut scribitur. **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.**

Quintum Schewa dicitur sic figuratum: frans e breve quod in iudei legunt medium inter o et e pronuntiationem. De quo singularis regulae. et scribitur. **א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. כ. ל. מ. נ. ס. ע. פ. צ. ק. ר. ש. ת.**

Sextum distinctio hirci: uno puncto infra litteras figuratum, quae et ad i vocales contrahit sicut sequitur.

patah
Cometz
Zere
Segol
Schewa
hirci

אבגדהו זח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

Holem

Septimum holem dicitur signatum omni puncto supra litteras ad sinistram eius frans. o. ut hic. o. to ho so no ho do so hu o.

Schurick

Octavum est Schurick tribus punctis infra litteras sic ordinatum. Et frat vocalis quonda litteras int' o et i. medio modo se habentem. scribitur autem sic. hu zu vu hu du gu bu u.

Melupim

Nonum punctum est Melupim omni inter vau litteras tunc collocatum faciens cum eadem vocalibus sic. du gu bu u.

Vnde notes omnes punctos vocales infra litteras ponendos. per holem supra ad litteras sinistras. et Melupim inter vau litteras collocatum.

Punctum Scheua scriptum singulare apud nos habet regulas.

Prima. Ipsi sub prima dictione littera positum pro e breui legendum est. ab almanis autem ob nimiam breuitatem quae insensibili pronuntiat. ut hic. **שְׁוֹאָה**

Secunda. Ipsi punctum scheua inter duo puncta positum non tangit. sed syllabas finit indicat. sicut in hac dictione. **שְׁוֹאָה**

Dogesch p. sit infra in litteris figis p. 3.

Tercia. Si littera omnia duabus expallente propter Dogesch in ea positum. locetur scheua et hoc in dicto medio legitur illud punctum ac si sub duabus ponatur. Tunc. n. sub prima positum non tangit. sub secunda vero pro e breui legitur. ut videri potest in hac dictione. **שְׁוֹאָה** que mibbene non mibbene. nec mibbene legitur.

Quarta regula. Si quoniam duae litterae eiusdem speciei inter se collocentur sub quarum prima ponatur scheua. sub alia dicitur. **שְׁוֹאָה** / scheua pro e breui tangatur. alterum pro e logo. Si autem non sint similes. et sub eorum quibuslibet scheua positum non tangitur. sed prioris syllabae finit facit. sicut in secunda regula dicitur fuerat. sicut in hoc pro e breui legitur.

Exemplum. **שְׁוֹאָה** que dicitio iechonnoho legitur. **שְׁוֹאָה** que nichoretu non nichoretu legitur.

Sae de punctis simplicibus;

De punctis compositis

hatephpatfah

Punctorum compositorum sunt tria. Primum vocatur hatephpatfah. compositum ex hateph. et scheua. et patfah. sic figuratum.

hatephromets

Secundum hatephromets vocatur sic figuratum.

Tertium hatephsegol. sic figuratum.

Haec de vocibus punctis

De Literarum Signis

Dogesch

Litterarum signa sunt quatuor. Primum Dogesch dicitur et est punctum instar hiri. sed inter litteras clauditur. Vnde si fuerit positum in littera **שְׁוֹאָה** indicat eas pronuntiarum debere naturalibus vocibus. In alijs autem litteris si aliquid positum inuenit in medio dictionis frat geminatio de lege. Das. In prima autem littera quae sit positum Dogesch. vult eam duris esse pronuntiam. non geminari. In nunquam positum in litteris gutturalibus recipit. nec est in littera Res. cum eade geminari non possit.

Aduertendum in littera vau dicitur poni Dogesch. et melupim. Si fuerit punctum in vau clausum nullum alium punctum.

tu vel signum eide adueniat / punctum illud mellup est. et deflatum in u. vocalibus. Sicut cum eode punctum aliud punctum supra vel infra litteras collocetur. Dogesch est. et redditur littera duplex.

Secundum litterarum signum est Rapphe. instar puncti per sahe. tamen ponitur supra litteras. Sicut autem sub se locum tenere explicanda. sicut hic **רַפְּהֵ**.

Signatum autem supra quatuor has litteras **שְׁוֹאָה** mutatur naturales earum voces. Sicut quidem in ch. ut **שְׁוֹאָה** ch. S in f multum tenere. sic greci berha pronuntiare solet. S in ph vel f durum. S in s bla Rapphe autem supra vau positum in f est mutatum in consonantem.

Tertium signum litterarum dicitur famin. Quartum vero Schmol. Et abo supra litteras **שְׁוֹאָה** schein h. poni velut holem. Vnde si ad dexteram partem superior locatum fuerit. v. g. littera schein schein. Si autem ad sinistram caput collocatum fuerit. v. g. s durum. sicut Sam Schmol famin.

Est praeterea signum quoddam aliud vel punctum in sola littera **שְׁוֹאָה** vel subter locabile. quod Mappict vocatur. non littera nota. sed potius haec vel sine.

Aduertendum praeterea nulla litterarum. v. g. litterarum **שְׁוֹאָה** quomodo non punctata superioribus punctis legi. obuique ponatur. Punctum autem h. regta exceptio in litteris iots et vau. Primo. si iots in fine dictionis positum. autem inter litteras quibus est positum punctum. Comets. patfah. vel holem dicitur. tunc est iots tangit. Sicut iots tangit in fine si penultima fuerit punctata mellupim.

In littera vau punctum exceptio quoniam in hac dictione septi vau in fine positum. si praecedens inter litteras sit littera iots si inter vau scheua fuerit annotatum. ut hic **שְׁוֹאָה**. Et si vau in fine sine praedente iots locum fuerit legitur pro f inperfecto. ut **שְׁוֹאָה**. nisi punctum alio puncto a scheua. tunc enim secundum punctum exiget legi oportet. ut hic **שְׁוֹאָה**.

Tandem de hoc non est negligendum. quoniam litteras vel dicitio locum ponitur. easque inter litteras patfah praedictae quibus vocal praedecet locet. citius vocal a quae aspiratio illarum sonus audiri debet. ut hic **שְׁוֹאָה** non e. zuba. sed vnah legitur.

De legendi modo dicta sufficiunt.

Restat de modo intelligendi. de quo suis professoribus curabit.

שְׁוֹאָה

Titulus triumphalis.

